מסורת הש"ס

גמ' ל) מעילה ט. **ג)** סס י. **ג)**[כתובות קו: מנחות עט:] **ד)** תמורה יא: [ולף יט: ערכין ה. כתובות יד:] **ה)**[עי' תוס' תמורה יט: ד"ה זאת לומרת] **ו)** יומא ג. סה. הוריות ו. [לקמן יב.] **תוס' ז)** ל"ל בפיסא

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה קדשו וכו' וע"כ מדתניא לעיל:

(ב) ד"ה הואיל ולורתה **כל השנה. לעולם במכתשת קדושת הגוף ובלינה היינו טעמא דלא מיפסל לפי שאינה משנה** את מראיתה:

(ג) תוס' ד"ה אלא וכו' בסיפא ג"ב בפ"ג דמנחות ד' כג ע"ב פרש"י ביסא כלי שמש בולגין מנתה ובתוס' ס"פ המזבח מקדש משמע דהסס גורסי' סיסא:

(ד) ד"ה הואיל וכו' אין כלי שרת מקדשה (שלא מדעת) תא"מ וע"ב ס"ל **אלא הראוי** וכל"ל:

(ה) ד"ה מ"מ וכו' גבי מכתשת שניקבה ושלחו כל"ל ותיבת ומשברה נמחק:

גליון הש"ם

גמ' לדמי נסכים. עי' מזר ד' כו ע"ב תוס' ד"ה אבל:

הגהות

רש"י ד"ה קדשו בכלי (הסני). **וע"כ מתניתא דלעיל כו' דתנא נפסלה כו'.** כל"ל:

(רש"ש)

תוס' ד"ה אלא. כדקתני לעיל המנחות מועלין בהן כו' והא דתנא כו'. כל"ל:

(רש"ש)

מסכת פרה

פרק ז' משנה ז'

הַמְכַנֵּן אֶת הַחֻבֶּל עַל יָד עַל יָד, כָּשֵׁר. וְאִם כִּנְּנוֹ בְאַחֲרוֹנָה, פָּסוּל. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, זֶה הִכְשִׁירוּ הוֹרָאַת שָׁעָה:

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פ"ג מהל' מעילה הלכה ז:

לא ב מיי' פ"ד מהל' שקלים הל' יא יב:

לב ג מיי' פ"ה מהל' ערכין הלכה יד:

פניני רש"י

המנחות מועלין בהן משהוקדשו. כפה: (מעילה ט. ד"ה שתי הלחם)

רבינו חננאל

דקדשי דמים הוא ולאו קדושת הגוף. והתמידים קדושתן קדושת הגוף היא:

אי הכי אמאי נפסלת הקטורת במגע טבול יום מעת שנתנה למכתשת לשוחקה ועדיין לא קדשה. וכי תימא כל דבר שהוא קדושתו קדושת דמים נפסלת במגע טבול יום. והתנן במס' מעילה פ"ב המנחות מועלין בהן משהוקדשו קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום כו'. אם קדשו בכלי הן נפסלין ואם לא קדשו בכלי שרת אין נפסלין. הנה קדושת דמים הן אלו המנחות ואינן נפסלין בטבול יום. ולא מצא תשובה. ואמר ליה (רבה) [רב חסדא] אלא מאי הקטרת קדושת הגוף היא אי הכי תפסל בלינה כמו הובחים. אלמה תנן במעילה פ"ב הקומץ והלבונה והקטורת אם קדשו בכלי הוכשרו להיפסל בלינה. ודחי רבה שאני קטורת דאע"ג דקדושת הגוף היא כיון דצורתה בכל השנה. כלומר הואיל והיא נעשית מתחלת השנה אין הלינה פוסלת בה אלא עד שתקדש בכלי. ויש מי שאומר כיון שהקטורת כך צורתה לא גמרינן מינה דלא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה. כמו שאין אומרים בקטורת קדושה שבה להיכן הלכה אלא מחללין אותה. כך [אין] אומרים בתמידין קדושה שבהן להיכן הלכה אלא נפדין תמימים. אלא אמרינן שאני קטורת והקושיא בתמידין עומדת. וי"א כיון שהן קדושת הגוף שניהן שוין. והא דאמר מ"מ קשיא וכי קדושה שבהן להיכן הלכה אתרוייהו מקשינן. ורבא מפרק אתרוייהו לב ב"ד מתנה עליהן. כלומר בעת קנייתם ובעת עשייתם לב ב"ד מתנה עליהן אם הוצרכו לצבור הוצרכו ואם לאו יהיו לדמיהן. א"ל אביי לרבא[ו] והא את הוא דאמרת הקדיש זכר לדמיו קדוש קדושת הגוף. א"ל כי קאמינא היכא דא"ל לדמי עולה קדוש הוא עצמו לעולה. אבל המקדיש לדמי נסכין לא קידש אלא לדמיו. ומותיב עליה אביי מפר ושעיר יום הכפורים שאבדו

ו) עי' תוס' ערכין ה' ג' ד"ה ואם.

דקדושת דמים. אין בה אלא קדושת דמים שלקחה מתרומת הלשכה אבל בכלי לא קדשה דתקדש קדושת הגוף דמכתשת שנשחקה בה ולא כלי שרת היא: **בטבול יום.** אם נגע בה: **המנחות.** מנחת יחיד: **מועלין בהן משהוקדשו.** דקדושת דמים בת מעילה היא: **קדשו בכלי.** הביא לעזרה ומנה בכלי שרת: **הוכשרה.** נגמרה קדושתה ליפסל בטבול יום וכל לשון הכשר לשון תיקון שמתקנו ומזמינו לכך: **הקומץ.** של מנחת יחיד: **והלבונה.** של מנחת יחיד: **ומנחת כהנים.** שהיא כליל ואינה נקמצת: **ומנחת כהן משוח.** חציה כהן גדול שבכל יום מחליתה בבוקר ומחליתה בערב: **ומנחת נסכים.** הבאה עם הבהמה שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש והן כולן כליל: **קדשו בכלי כו'.** והך דפליג לה בתרתי בני הך והך לעיל דהמנחות מועלין בהן כו' משום דבסיפא יש חילוק ביניהם במילי אחרנייתא במסכת מעילה דבההיא לעיל לא קתני וחייבין עליה משום פיגול ונותר וטמא בקדושת כלי עד שיקרב הקומץ ובהנך שכולן כליל קתני בקדושת כלי דידהו וחייבין עליהם משום נותר ומשום טמא קתני מיהא קטורת וקתני קדשו בכלי וע"כ (ו) מתניתין לעיל גבי קדושת מכתשת תנא נפסלת בטבול יום ולא תנא לינה ס"מ קדושת לינה והכא תנא לינה ס"מ קדושת כלי דהא לאו מכתשת היא אלא כלי שנשעת הקטרה דומיא דקומץ ולבונה ושאר הטעויים כאן עמה אלמא מכתשת לא מקדשא ליה קדושת הגוף: **הואיל וצורתה.** (ב) אינה משנה את מראיתה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא מיפסלא בלינה ומיהו משקדשה בכלי ליקרב גזור בה רבנן פסול לינה דלמא אתי לאכשורי בכלי: **מכל מקום קשיא קדושה שבהן להיכן הלכה.** בין בתמידין בין בקטורת: **לב ב"ד מתנה עליהם.** בשעת לקיחה דלא ליקדשו קדושת הגוף אלא הצריכין לשנה וכל מידי דליבור נותנין ב"ד לב: **והא מר הוא דאמר.** במסכת תמורה: **הקדיש זכר לדמיו.** הקדיש מיל לדמיו: **קדוש קדושת הגוף.** ואינו נמכר מאחר שהקדישו והוא עצמו ראוי להקרבה אינו יוצא מידי מזבח והכא נמי למאי מהני תנאה דלב ב"ד כי אמרי' נמי יהו לדמיהן קדשי להו לגופייהו: הא דבשעת הקטרה אין לא קדשו לא וי"ל דהא לא הוה קשה ליה כולי האי דמאי דאימר דבקטרת אפילו לא קדשו בכלי בטבול יום והא דנקט קדשו בכלי לענין טבול יום לא נקט אלא משום מנחת כהנים ומנחת כהן משוח הטעויים כאן [אבל לעיל דייק שפיר לא קדשו לא אטבול יום דקדשו בכלי קאי אטבול יום ומתוסר כפורים ולינה דאל"כ בתנא נקט ט"י] תדע דהא קומץ נמי אפילו לא קדש בכלי נפסל בטבול יום ובמתוסר כפורים (ג) ובסיפא כדקתני לעיל המנחות מועלין בהן והא דתנא קומץ בהדי הנך משום סיפא דקתני וחייבין משום נותר וטמא דקאי אכולהו אבל מלינה פריך שפיר דליכא למימר דהוא הדין לא קדשו ונקט קדשו משום מנחת כהנים וחבריה דל"ל אמאי תנא כלל קטורת בהדייהו ועוד י"ל דהא פשיטא ליה לתנא קטורת נפסלת בלינה משעת נתינה במכתשת שהרי היו עושים אותה בתחלת השנה לצורך כל השנה ולא מייתי מהך מתניתין אלא דשייך פסול לינה בקטורת דאי לאו מתני' ה"א דאין שייך בקטורת פסול לינה כלל: **הואיל וצורתה כל השנה כולה.** פי' בקונטרס שאין מראיתה משתנה הלכך אע"ג דקדושת הגוף היא לא מיפסלא בלינה מיהו משקדשה בכלי ליקרב גזור בה רבנן לינה דלמא אתי לאכשורי בשאר קרבנות המתקדשים בכלי ולפי' אי אפשר לה ליפסל אלא מדרבנן וקשה דבפרק הוליאו לו (יומא דף מח. ושם) בעי רב פפא מיצב בחפינת קטורת מהו ופשיט לה מהא דאמר ר"ע הסלת והלבונה והגחלים והקטורת שאם נגע טבול יום במקצתן פסל את כולן ומדפסיל טבול יום פסלה נמי לינה ומדפסלה לינה פסלה נמי מחשבה והקשה בקונטרס שם דאמאי לא מייתי ראיה מהכא דפסלה לינה וליכא למימר דהתם מייתי ראיה דמדאורייתא פסלה לינה ומהכא ליכא לאוכוחי דפסלה מדאורייתא דהא לפ"ה דהכא ע"כ לא פסלה אלא מדרבנן לכ"ע לפרש שאני קטורת הואיל וצורתה כל השנה כולה שעיקר מצותה בכך נעשותה כולה בתחלת השנה ולאחר קידוש כף אפשר דמיפסלא מדאורייתא כשאר קרבנות ועוד כיון דיש שיעור להקרבת קטורת פרס שחרית ופרס ערבית אין כלי שרת מקדשה (ד) שלא מדעת כדמשמע בס"פ לולב וערבה (סוכה דף נ.) אי נמי אין כלי שרת מקדשים אלא בזמנן אפילו ליפסל כדמוכח בס"פ שתי הלחם (מנחות דף ק.) אע"ג דבס"פ לולב וערבה צריך לומר דמילוי ערב שבת חשיב בזמנן לפי שא"א למלאות בשבת גבי מכתשת חשיב אפשר והשתא אתי שפיר דלא מצי למידק מהכא דפסלה לינה מדאורייתא אבל מההיא מוכח שפיר דפסלה מדאורייתא מידי דהוה אטבול יום דפסל מדאורייתא מדפסל אפילו ע"י לירוף כלי ואע"ג דטבול יום חמיר דפסיל משנתנה למכתשת קידוש כף חשיב לגבי לינה כנתינה למכתשת לטבול יום ועי"ל דלאו מדפסול טבול יום דייק פסול לינה אלא כלומר מדפסול ע"י לירוף כלי אלמא צריך הקטרה לכלי דכשאין צריך לכלי אין כלי מצרפו ואפי' הוי לירוף כלי מדרבנן לא תקון אלא בצריך לכלי מדאורייתא וכיון דבעי כלי א"כ פסלה לינה כדדייקי' בפרק התכלת (סס דף נא.) על מחבת מלמד שטעונה כלי דאי אפי לא מאתמול מיפסלא בלינה אבל קשה דתפשוט מיפסא דהכא דפסלה דאורייתא דקתני וחייבין עליהן משום נותר דמשמע דקאי נמי אקטורת ועוד דקתני ופיגול אין בהן לפי שאין להם מתירין ואי לא מיפסלא מחשבה מיפוק ליה דלא פסלה מחשבה: **מכל** מקום קשיא. תימה אי מכתשת מיקדשא קדושת הגוף א"כ היכי אמר בערכין (דף י:) גבי מכתשת שניקבה (ה) ושברה ושלחו אומנין מאלכסנדריא של מגרים ותקונה האמר בזבחים (דף פח.) כלי שרת שנשברו אין מתקנין אותן ושניקבה אין מתיכין לתוכה אבר דאין ענוית במקום עשירות וי"ל דמכתשת של משה שאני שהיתה מפטמת ביותר וי"מ דודאי לא היתה כלי שרת אלא שהקטורת היה קדוש קדושת הגוף בדבורו שהיה אומר יהא זה קטורת היה חל עליה קדושת הגוף אחר כתישה במכתשת שהיה ראוי להקטיר כמו הבהמה שהיא קדושה כשאומר יהא זה לעולה יהא זה לחטאת וכי משני לעיל שאני קטורת דקדושת דמיס היא ה"ק דכשאומר יהא זה לקטורת לא חייל עלה קדושת הגוף: **פר ושעיר של יום הכפורים.** פי' בקונטרס דלכך ימותו דלא חזי לשנה הבאה משום תרומה ישנה ובפ' שני שעירים (יומא דף סה:) ליתא למסקנא הכי אלא מסקינן דלא בעינן מחשבה אלא למצוה וטעמא דימותו משום דחיישינן למקלה:

וכן

הוכשרו ליפסל בטבול יום. וא"ת כי לא קדשו בכלי נמי ליפסל בטבול יום מידי דהוה אחולין שנעשו על טהרת הקודש דמיפסל בטבול יום כדמוכח בסוף נדה (דף עא: ושם) דתנן היושבת על דס טהור מערה מים לפסח ודייקינן מערה אין נוגעת לא לחולין שנעשו על טהרת קודש כקודש דמו וי"ל דתנא דהכא סבר לאו ככודש דמו כחזרו לומר דהתם הכי הוא כמגע טמא מת בקדשים ולא לחולין א"נ הכא מיירי מדאורייתא וה"ה דמקודש לכן מיפסלי מדרבנן ואם תאמר א"כ מאי פריך לעיל נימא דקדושת דמיס היא והא דקתני נפסלת בטבול יום היינו מדרבנן וכמשנה ראשונה דהתם דסברה דכקודש דמו וי"ל דאי מטעם דכקודש דמו מיפסלא בטבול יום א"כ אפילו לא נתנה במכתשת נמי דכיון דמדרבנן מיפסלא אפי' אינה ראויה להקרב נמי או שמא קטרת לא מיפסלא משום חולין שנעשו על טהרת קדש דלא שייך בה האי טעמא כיון דלאו בת אכילה היא אבל לעיל קאמר שפיר וכ"ת כל קדושת דמיס מיפסלא בטבול יום ולא קשה ליה אפי' לא נתנה במכתשת נמי דלא מפסלא קדושת דמיס כל זמן שמתוסר מעשה בגופו דהיינו כמיסה והשתא נמי ניחא מה שמקשה לאמאי לא פריך מרישא דתנא לעיל מהך דהמנחות כו' דמייתי הכא ובפ"ב דמעילה (דף ט.) שתי הלחם ולחם הפנים מועלין בהם משהוקדשו קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום קרמו אין לא קרמו לא ולפי מה שפרישית דקדושת דמיס לא מיפסלא בטבול יום כל זמן שמתוסר מעשה בגופו לא ה"מ למיפרך מרישא דאפילו נתנה בתנור אכתי מתוסר קרימה וכשישמט עליהן הזבח אמר הקרימה שהיא אפייה:

אלא מעתה תיפסל בלינה אלמה תנן כו'. פירש בקונטרס דדייק מדקתני לעיל גבי מכתשת טבול יום ולא קתני לינה והכא תנא לינה ס"מ דכלי דהכא לאו מכתשת היא אבל אי לאו הך מתניתין דמייתי מברייתא גופה דמכתשת דקתני טבול יום ולא קתני לינה לא מצי למיפרך דאיכא למימר דבברייתא קתני דמכי נתנה למכתשת נפסלה בטבול יום ואילו הכא תנן בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום דהיינו כלי טהרת הקודש דמיפסל בטבול יום כדמוכח בסוף נדה (דף עא: ושם) דתנן היושבת על דס טהור מערה מים לפסח ודייקינן מערה אין נוגעת לא לחולין שנעשו על טהרת קודש כקודש דמו וי"ל דתנא דהכא סבר לאו ככודש דמו כחזרו לומר דהתם הכי הוא כמגע טמא מת בקדשים ולא לחולין א"נ הכא מיירי מדאורייתא וה"ה דמקודש לכן מיפסלי מדרבנן ואם תאמר א"כ מאי פריך לעיל נימא דקדושת דמיס היא והא דקתני נפסלת בטבול יום היינו מדרבנן וכמשנה ראשונה דהתם דסברה דכקודש דמו וי"ל דאי מטעם דכקודש דמו מיפסלא בטבול יום א"כ אפילו לא נתנה במכתשת נמי דכיון דמדרבנן מיפסלא אפי' אינה ראויה להקרב נמי או שמא קטרת לא מיפסלא משום חולין שנעשו על טהרת קדש דלא שייך בה האי טעמא כיון דלאו בת אכילה היא אבל לעיל קאמר שפיר וכ"ת כל קדושת דמיס מיפסלא בטבול יום ולא קשה ליה אפי' לא נתנה במכתשת נמי דלא מפסלא קדושת דמיס כל זמן שמתוסר מעשה בגופו דהיינו כמיסה והשתא נמי ניחא מה שמקשה לאמאי לא פריך מרישא דתנא לעיל מהך דהמנחות כו' דמייתי הכא ובפ"ב דמעילה (דף ט.) שתי הלחם ולחם הפנים מועלין בהם משהוקדשו קרמו בתנור הוכשרו ליפסל בטבול יום קרמו אין לא קרמו לא ולפי מה שפרישית דקדושת דמיס לא מיפסלא בטבול יום כל זמן שמתוסר מעשה בגופו לא ה"מ למיפרך מרישא דאפילו נתנה בתנור אכתי מתוסר קרימה וכשישמט עליהן הזבח אמר הקרימה שהיא אפייה:

אלא מעתה תיפסל בלינה אלמה תנן כו'. פירש בקונטרס דדייק מדקתני לעיל גבי מכתשת טבול יום ולא קתני לינה והכא תנא לינה ס"מ דכלי דהכא לאו מכתשת היא אבל אי לאו הך מתניתין דמייתי מברייתא גופה דמכתשת דקתני טבול יום ולא קתני לינה לא מצי למיפרך דאיכא למימר דבברייתא קתני דמכי נתנה למכתשת נפסלה בטבול יום ואילו הכא תנן בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום דהיינו כלי